

Fakulteten för samhälls- och livsvetenskaper

Studieplan för utbildning på forskarnivå i
Statsvetenskap
inom ramen för forskarskolan Regionalt samhällsbyggande
(Doctoral studies in Political Science
within the Research School on Region Building)

Studieplanen är fastställd av fakultetsnämnden vid Fakulteten för samhälls- och livsvetenskaper 2009-10-28 (Dnr FAK3 2009/293) att gälla från och med hösten 2009. Reviderad 2011-10-24, gäller från beslutsdatum (DEK3 74/2011).

Beslut om inrättande

Studieplanen är fastställd av fakultetsnämnden vid Fakulteten för samhälls- och livsvetenskaper 2009-10-28 att gälla från och med hösten 2009.

Reviderad 2011-10-24 (DEK3 74/2011), att gälla från och med beslutsdatum. Revideringen gäller anpassning till ändring i Högskoleförordningen 2011-01-01.

Allmänna bestämmelser för utbildning på forskarnivå finns i Högskolelagen och Högskoleförordningen. Utbildning på forskarnivå vid Karlstads universitet ges i den omfattning som tillgängliga resurser medger.

1. Allmänt

Forskarutbildning i statsvetenskap är en kvalificerad utbildning och kan leda fram till licentiatexamen eller doktorsexamen.

Platser i forskarutbildning i statsvetenskap utlyses i den omfattning resurser för *handledning* och *finansiering* av doktorander medger. I enlighet med Karlstads universitets policy för jämställdhet skall genusperspektivet beaktas i utbildningen på forskarnivå. Forskarstuderande skall även få insikter om mångvetenskapliga arbetssätt och erfarenheter av möten över traditionella ämnesgränser.

Statsvetenskapens inriktning mot Regionalt samhällsbyggande utgår från tre relevanta samhällsförändringar: Regionernas omvandling, Lokala beroenden samt Samhällsbyggande i nätverk. Europeiska samhällen, och inte minst då det svenska, genomgår en förändring som politiskt och styrningsmässigt innebär en ökande roll för regionala och lokala aktörer. Den tidigare förhållandevis "tunna" regionala nivån får nu ökade uppdrag och uppgifter. Samtidigt tydliggörs ömsesidiga beroenden mellan globala och lokala fenomen, skeenden och händelser. I ökad utsträckning har lokala händelser globala konsekvenser och tvärtom. Vi ser, slutligen, att arbetet på regionala och lokala nivåer sker i allt större samverkan mellan aktörer från olika samhällssektorer. Politik skapas i ökad utsträckning i nätverk; det är inte bara det traditionellt politiska som formar politiken.

Vi är intresserade av dessa förändringsprocessers betydelse för politiska ordningar och politiska beslut på lokal och regional nivå. Förändringarna äger rum i ett globalt sammanhang där inte minst Europeiska unionen är av största betydelse.

2. Utbildningens mål

2.1 Allmänna mål

Allmänna mål för utbildning på forskarnivå beträffande kunskap och förståelse, färdighet och förmåga, samt värderingsförmåga och förhållningssätt, anges i Examensordningen (Högskoleförordningen, bilaga 2, SFS 2006:1053):

Kunskap och förståelse

För **licentiatexamen** skall doktoranden

- visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

För **doktorsexamen** skall doktoranden

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och

- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För **licentiatexamen** skall doktoranden

- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forskning och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

För **doktorsexamen** skall doktoranden

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För **licentiatexamen** skall doktoranden

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

För **doktorsexamen** skall doktoranden

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

Vetenskaplig uppsats/ Vetenskaplig avhandling(doktorsavhandling)

För **licentiatexamen** skall doktoranden ha fått en vetenskaplig uppsats om minst 60 högskolepoäng godkänd.

För **doktorsexamen** skall doktoranden ha fått en vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling) om minst 120 högskolepoäng godkänd.

2.2 Ämnesspecifika mål

Forskarutbildningen i statsvetenskap skall särskilt förbereda doktoranden för såväl fortsatt vetenskapligt arbete nationellt/internationellt som för att bedriva kvalificerad yrkesverksamhet som statsvetare. De mål som anges nedan gäller för såväl licentiatexamen som doktorsexamen. Målen relateras till ovanstående allmänna mål för licentiat- respektive doktorsexamen och på så vis tydliggörs nivån för respektive examen.

För **licentiat- och doktorsexamen** i statsvetenskap vid Karlstads universitet skall doktoranden:

- visa breda och fördjupade kunskaper inom statsvetenskap som internationell kunskaps- och forskningstradition;
- visa specialiserade kunskaper inom något statsvetenskapligt forskningsområde eller inom något av ämnets praktiska tillämpningsområden;
- visa förmåga att självständigt bedriva vetenskaplig forskning i statsvetenskap och/ eller kvalificerat utredningsarbete inom statsvetenskapliga tillämpningsområden;
- visa förmåga att analysera aktuella samhällsfrågor och politiska problem med ett vetenskapligt förhållningssätt;
- visa förmåga att skriftligt kunna diskutera samhällsfrågor och politiska problem i offentlig debatt, samt att skriftligt kunna presentera forskningsresultat i populär form;
- visa förmåga att muntligt kunna presentera, föreläsa och undervisa om allmänna statsvetenskapliga ämnen, liksom om det egna specialområdet, såväl inom högskoleväsendet, den internationella akademiska miljön, som i utåtriktade offentliga sammanhang;
- visa förmåga att arbeta i grupp runt olika frågor i kunskapsproducerande och kunskapsförmedlande verksamhet, såsom utvecklingsarbete, utredningsarbete, information och utbildning.

Inom ramen för forskarskolan i Regionalt samhällsbyggande finns målet att doktoranden ska kunna förhålla sig till och utveckla kunskap om regionalt samhällsbyggande i ett [mångvetenskapligt sammanhang](#).

För **licentiatexamen** skall doktoranden ha fått en vetenskaplig uppsats om 60 högskolepoäng godkänd. För **doktorsexamen** skall doktoranden ha fått en vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling) om 150 högskolepoäng godkänd.

3. Behörighet

För att bli antagen till utbildning på forskarnivå krävs det att den sökande har grundläggande behörighet och den särskilda behörighet som högskolan kan ha föreskrivit, och bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen (Högskoleförordningen, 7 kap, § 35).

3.1 Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet har den som har avlagt en examen på avancerad nivå, fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller som på annat sätt inom eller utom landet har förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper. Högskolan får för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet om det finns särskilda skäl. (Högskoleförordningen, 7 kap, § 39).

3.2 Särskild behörighet

Särskild behörighet att antas till forskarutbildning i statsvetenskap har den som avlagt examen i statsvetenskap på avancerad nivå och fullgjort kursfordringar i ämnet/ huvudområdet statsvetenskap om minst 120 högskolepoäng, varav minst 30 högskolepoäng på avancerad nivå där det ingår ett självständigt arbete (examensarbete) omfattande minst 15 högskolepoäng. De statsvetenskapliga kurserna kan ha utförts i rena ämneskurser eller inom andra utbildningar, såsom förvaltningsutbildning eller lärarutbildning.

För den som omfattas av övergångsbestämmelserna enligt punkt 3.3 gäller som särskild behörighet för forskarutbildning i statsvetenskap att den sökande minst har godkänts för: *antingen* 80 poäng i ämnet (både C och D) *eller* för 60 poäng i ämnet samt 60 poäng i något annat humanistiskt eller samhällsvetenskapligt ämne. Den sökande skall därvid alltså, som särskilt behörighetskrav, ha utfört minst två större självständiga undersökningssuppgifter (10-poängsuppsatser) på lägst C-nivå. De statsvetenskapliga kurserna kan ha utförts i rena ämneskurser eller inom andra utbildningar, såsom förvaltningsutbildning eller lärarutbildning.

Särskild behörighet har även den som i annan ordning, inom eller utom landet, har förvärvat de förkunskaper som beskrivs i ovanstående stycken, t.ex. genom studier inom tvärvetenskapliga teman, Public Administration, Planning and Environmental Studies, Modern politisk historia, Politisk sociologi, Internationella relationer eller annat jämförbart.

3.3 Övergångsbestämmelser

Den som före den 1 juli 2007 uppfyller kraven på grundläggande behörighet för tillträde till forskarutbildning skall även därefter anses ha grundläggande behörighet för tillträde till utbildning på forskarnivå, dock längst till utgången av juni 2015.” (SFS 2006:1053)

4. Antagning

Ansökan om antagning till utbildning på forskarnivå sker i den ordning som fastställts av universitetsstyrelsen vid Karlstads universitet.

5. Urval

Urval bland behöriga sökande till utbildningen på forskarnivå görs med hänsyn till den bedömda förmågan att framgångsrikt bedriva sådan utbildning. Urvalet baseras bl.a. på den sökandes forskningsinriktning och dess relevans för ämnets forskningsprogram samt tillgänglig handledarkapacitet och sökandes avsikt att närvara och delta i ämnets forskningsmiljö. Urval bland behöriga sökande inom ämnet sker på grundval av *graden av förmåga att tillgodogöra sig forskarutbildningen i statsvetenskap*, och uppnå dess målsättningar (se avsnitt 2 ovan). Som underlag inlämnar doktoranden en meritförteckning samt de skrifter som hon/han önskar åberopa.

Vid urvalet beaktas följande egenskaper, utöver behörighetskraven:

- den studerandes forskningsintresse och självständiga analytiska förmåga;
- den studerandes ämnesförankring eller ämnesidentitet;
- den studerandes förmåga att kommunicera i tal och skrift;
- den studerandes pedagogiska förmåga och pedagogiska erfarenhet;
- den studerandes intresseområde i förhållande till ämnets och forskarskolans behov av forskning och kompetens;
- ämnets behov av jämn könsfördelning inom lärar- och forskarkollegiet, varvid försteg ges till sökande av underrepresenterat kön vid lika, eller i det närmaste lika, kompetens i övrigt.

6. Utbildningens innehåll och uppläggning

Utbildningen på forskarnivå kan genomföras med sikte på doktorsexamen respektive licentiatexamen. Doktorsexamen innebär en utbildningstid på fyra år, motsvarande 240 högskolepoäng (hp), och licentiatexamen innebär en utbildningstid på två år, motsvarande 120 hp.

Utbildningen innehåller dels en kursdel och dels ett självständigt arbete (vetenskaplig avhandling respektive uppsats). För doktorsexamen omfattar kursdelen 90 hp och doktorsavhandlingen 150 hp. För licentiatexamen omfattar kursdelen 60 hp och den vetenskapliga uppsatsen 60 hp.

Utbildningen inom forskarskolan består bland annat av gemensam kursgivning (se under 6.1) samt ett forskningsseminarium gemensamt för ingående ämnen. Vid seminariet presenterar doktoranden sina texter med möjlighet till kommentarer från både det egna ämnet och de andra ingående.

6.1 Kurser

Universitetsgemensamma kurser skall ingå i den omfattning som lokala föreskrifter om utbildning på forskarnivå anger. För forskarutbildning inom forskarskolan Regionalt samhällsbyggande finns krav på obligatoriska kurser inriktade mot forskarskolans tematik.

Universitetsgemensamma obligatoriska kurser

För licentiatexamen

- Vetenskapernas filosofi och historia, 7,5 hp

För doktorsexamen

- Vetenskapernas filosofi och historia, 7,5 hp
- Att kommunicera vetenskap 4,5 hp

Forskarskolegemensamma obligatoriska kurser

(gäller både licentiat- och doktorsexamen)

- Introduktionskurs med tematisk inriktning, 7,5 hp
- Temakurs "Regionalt samhällsbyggande", 7,5 hp
- Metodkurs (kvalitativa och kvantitativa metodansatser), 15 hp

Ämnesspecifika kurser

Antalet hp tillgängliga för ämnesspecifika kurser för licentiat- och doktorsexamen reduceras i enlighet med hp-tilldelningen för de forskarskolegemensamma obligatoriska kurserna.

För licentiatexamen

Ämnesspecifika kurser för licentiatexamen skall omfatta 22,5 hp, varav 15 hp är en obligatorisk kurs och 7,5 hp är en substanskurs.

För doktorsexamen

Ämnesspecifika kurser för doktorsexamen skall omfatta 48 hp, varav 15 hp är en obligatorisk kurs, 15 hp är substanskurser och 18 hp är fördjupningskurser.

Ämnesspecifika kurser väljs för både licentiat- och doktorsexamen enligt följande:

Obligatorisk kurs i statsvetenskap

Den obligatoriska kursen Statsvetenskap som kunskaps- och forskningstradition. Grundfrågor, teoretiska perspektiv, metodtraditioner och analysinriktningar, omfattar 15 hp ingår för såväl doktors- som licentiatexamen.

Substanskurser i statsvetenskap

Substanskurser i statsvetenskapens huvudsakliga empiriska delområden omfattar sammantaget 15 hp. För doktorsexamen väljs två kurser så att de sammantaget motsvarar 15 hp. För licentiatexamen väljs en kurs, motsvarande 7,5 hp. Kurser med liknande innehåll vid andra lärosäten, inom eller utom landet kan tillgodoräknas.

Områden inom vilka kurser väljs:

- Politiska idéer. Grundfrågor, teori, metod och analysinriktningar vid det empiriska studiet av politiska idéer och politiskt språk. Sedvanliga ämneskurser om 7,5 hp.
- Svensk och jämförande politik. Grundfrågor, teori, metod och analysinriktningar vid det empiriska studiet av svensk och jämförande inrikespolitik och politiska system. Sedvanliga ämneskurser om 7,5 hp.
- Offentlig politik och förvaltning. Grundfrågor, teori, metod och analysinriktningar vid det empiriska studiet av förvaltningsstruktur samt om policy-formering och policyimplementering. Sedvanliga ämneskurser om 7,5 hp.
- Internationell politik. Grundfrågor, teori, metod och analysinriktningar vid det empiriska studiet av internationella relationer, internationell organisering samt enskilda länders utrikes- och säkerhetspolitik. Sedvanliga ämneskurser om 7,5 hp.

Fördjupningskurser i anslutning till avhandlingsarbetet, 18 hp.

Fördjupningskurs läses enbart för doktorsexamen. I detta block väljer doktoranden, i samråd med handledare och/eller examinator, kurser med den fördjupning som eftersträvas i anslutning till avhandlingsarbetet, motsvarande 18 hp. Fördjupningen kan ske inom ämnet, vid andra ämnen eller i flervetenskapliga tematiska kurser. Andra statsvetenskapliga institutioners kursutbud kan utnyttjas.

Examinator avgör vilka kurser som kan tillgodoräknas inom ramen för forskarutbildning för licentiatexamen och doktorsexamen. Relevanta valfria kurser väljs i samråd med handledare och examinator.

Doktorandseminarier genomförs kontinuerligt, där doktoranderna har möjligheter att presentera planeringen av avhandlingsarbetet, artiklar klara för insändning och planering av ramberättelsen. Doktoranden skall göra presentationer och vara opponenter vid ett flertal tillfällen samt aktivt delta i diskussionerna vid seminarierna under forskarutbildningen.

6.2 Doktorsavhandling och licentiatuppsats

Doktoranden skall utarbeta en vetenskaplig avhandling för doktorsexamen respektive en vetenskaplig uppsats för licentiatexamen. Avhandling och licentiatuppsats kan antingen vara ett vetenskapligt sammanhängande verk d.v.s. en monografi eller en sammanläggningsavhandling. Det senaste alternativet förordas av ämnet. Uppsatsen skall försvaras vid ett licentiatseminarium. Avhandlingen skall försvaras vid en offentlig disputation. För mer information se gällande policydokument "Regler för doktorsavhandling och disputation" och "Regler för licentiatuppsats".

Ämnet för avhandlingen väljs i samråd med handledare och examinator.

6.3Handledning

Den som antagits till utbildning på forskarnivå har rätt till handledning enligt gällande antagningsordning för forskarutbildning vid Karlstads universitet.

6.4 Individuell studieplan

Vid studiernas början skall doktoranden i samråd med sina handledare upprätta en individuell studieplan inom sex månader. Studieplanen skall innehålla en tidsmässigt realistisk planering för utbildningen på forskarnivå samt för handledning. Planen skall också innehålla en introduktion till forskningsområdet, problemformulering, forskningsarbetets syfte, metodiska och teoretiska utgångspunkter samt aktuella forskningsetiska överväganden. Den individuella studieplanen skall kontinuerligt (minst en gång per år) följas upp med kommentarer och eventuella korrigeringar i skriftlig form.

6.5 Examination

Examination av kurser sker enligt gällande kursplaner. Vetenskaplig avhandling examineras enligt högskoleförordningen (Kap. 6, §§ 33-34). Dessutom gäller för vetenskaplig avhandling och licentiatuppsats de riktlinjer som finns fastställda vid Karlstads universitet.